

توانمندی‌های جدید نیروی دریایی سپاه به زودی رونمایی می‌شود

سخت‌نگوی سپاه با تاکید بر قدرت‌افزایی روزافزون سپاه برای پاسداری از انقلاب و صیانت از امنیت ملی و آرامش مردم ایران گفت: سامانه‌ها و توانمندی‌های راهبردی جدید نیروی دریایی سپاه بزودی رونمایی می‌شود.به گزارش اقتصادسراسرآمد سردار رمضان شریف با اشاره به روند نقش‌افزینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برای تحقق همه‌جانبه راهبرد «ایران قوی» به فارس گفت: قدرت‌افزایی روز افزون برای پاسداری از انقلاب در عرصه‌های مختلف و صیانت از امنیت ملی و آرامش ملت عظیم‌الشان ایران در پهنه میهن عزیز، اولویت خدشه‌ناپذیر سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است.وی ادامه داد: در این راستا، همه ظرفیت‌ها و توانمندی‌های سازمانی و انسانی این نهاد به گونه‌ای هم افزا و هم‌زمان در میدان هستند.سردار شریف، آمادگی‌ها و توانمندی‌های امروز سپاه در کنار سایر نیروهای مسلح را ضامن اصل بازدارندگی و مقوم ارکان اقتدار دفاعی کشور دانست و گفت: در سال جاری توانمندی‌های سپاه در نیروها و بخش‌های مختلف در معرض افکار عمومی و مردم عزیز ایران قرار خواهد گرفت.وی افزود: در حوزه دفاع دریایی، به زودی و با حضور سرلشکر حسین سلامی فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب، شاهد رونمایی از سامانه‌ها و توانمندی‌های راهبردی جدید نیروی دریایی سپاه در منطقه ماموریتی این نیرو خواهیم بود.دست‌نگوی سپاه پاسداران در پایان با بیان اینکه ارتقای قدرت همه‌جانبه دفاعی و ظرفیت‌سازی مقتدر برای مواجهه با تهدیدات محتمل و متصور، اولویت خدشه‌ناپذیر سپاه است، تاکید کرد: به فضل الهی سال جاری نقطه عطفی در بازآرایی قدرت دفاعی و بازدارنده و آمادگی‌های سپاه برای مقابله قاطع و موفق با تهدیدات احتمالی جبهه خصم علیه انقلاب نظام و میهن عزیزمان خواهد بود.

تهدید محیط زیست دریا با ورود میلیاردها گلوله پلاستیکی

سالانه میلیاردها گلوله پلاستیکی با ورود به اقیانوس تأثیر ویرانگری بر روی گونه‌ها و محیط زیست دریایی می‌گذارند.

اغلب به عنوان «nurdles» شناخته می‌شوند، قطعات پلاستیکی کوچک و به اندازه عدس هستند که با هم ذوب شده و تقریباً تمام اقلام پلاستیکی را تولید می‌کنند. از بطری‌های پلاستیکی گرفته تا تلفن‌های همراه و بسیاری از محصولات رایج خانگی از گلوله‌های پلاستیکی ساخته می‌شوند.

بنابسر گزارش مانسا، گلوله‌های پلاستیکی توسط زنجیره‌های تأمین جهانی حمل‌ونقل می‌شوند، اما شیوه‌های ضعیف مدیریت در زمان حمل‌منجر به ریختن این گلوله‌ها در خشکی و دریا به شکلی سرسام‌آور، به‌ویژه هنگام حمل‌ونقل روی کشتی‌ها می‌شود.

تخمین زده می‌شود که سالانه میلیاردها گلوله به دلیل نشت‌های معمول ناشی از بسته‌بندی ضعیف و حمل‌ونقل بدون دقت و حوادث حمل‌ونقل در دریا گم شده و وارد اقیانوس می‌شوند.

با ورود به اقیانوس، کنترل گلوله‌های پلاستیکی تقریباً ناممکن می‌شود و تأثیر ویرانگری بسر روی گونه‌ها و محیط زیست دریایی خواهد گذاشت. یکی از بزرگ‌ترین تهدیداتی که آن‌ها ایجاد می‌کنند این است که حیات وحش دریایی اغلب گلوله‌ها را به دلیل گرستگی به‌عنوان غذا می‌پذیرند و شکم‌هایشان را با آن پر می‌کنند. به‌علاوه، آلودگی گلوله‌های پلاستیکی بر روی مردم نیز به دلیل استفاده از گونه‌های دریایی می‌تواند تأثیرات منفی بسپارد. بگذارد، این گلوله‌ها همچنین در مرز خشکی و آبی اقیانوس باعث ایجاد آلودگی‌های مداوم در منظره سواحل می‌شوند.

پیامدهای آلودگی گلوله‌های پلاستیکی بسیار خطرناک هستند؛ اما این مشکل به‌طور کامل قابل پیشگیری است. با وجود آنکه صنایع می‌دانند چه اقداماتی باید انجام شود، اما متأسفانه تاکنون اقدامات به شکلی کافی انجام نشده است و تنها بخش کوچکی از صنعت به‌صورت داوطلبانه با مدیریت برخی از منابع آلوده‌کننده پراکنده در سطح دریاها، برخورد کرده‌اند.

تهدید محیط زیست دریا با ورود میلیاردها گلوله پلاستیکی

جلوگیری از آلودگی گلوله‌های پلاستیکی برای همه جوامع در سرتاسر دنیا اقدامی قابل توجه است؛ آلودگی نه تنها یک فاجعه برای محیط زیست است، بلکه مصرف منابع را نیز کاهش می‌دهد. در همین راستا قانونگذاران دریایی خواستار اتخاذ اجرای دستورالعمل‌های اجباری به منظور کاهش مقابله با این مشکل هستند.

گروه دانش دریا – احمد مرادی از انجمن دوستداران میراث فرهنگی قسم

به روزنامه دریایی اقتصادسراسرآمد نوشت: سال‌های کودکی سنگ بنای اساسی در شکل‌گیری شخصیت هر فردی است و این مرحله مرحله ایی است که فرد در آن سمت و سوها، عادت‌ها و یادگیری‌هایش را در آن کسب می‌کند و شخصیتش کاملاً برای یادگیری آماده است و اگر بنای آن به صورت صحیحی شکل بگیرد این فرد می‌تواند با تمام مشاکل و سختی‌ها در زندگی روبرو شود . کودکان به مثابه سرزمین بکری هستند که قابلیت‌تاثیرپذیری سریعی دارند ، از آن جا که مسئله هویت در عصر ما دارای اهمیت ویژه ای می باشد پس موضوع میراث گذشتگان از اهمیت ویژه برای کودکان و نوجوانان برخوردار است در گذشته پدیده‌ها و حوادث زندگی با کندی سپری می شد و ملت‌ها علیرغم ارتباطات، برخورد‌ها و تبدلات فرهنگی که با یکدیگر داشتند اما هویت‌های فرهنگی خود را به‌طور ثابت حفظ می‌کردند اما امروزه قطار جهانی شدن با سرعت فوق‌العاده و جنون‌آمیز هر لحظه هویت‌های قومی و فرهنگی را ویران می‌سازد یا به‌طور خوش‌بینانه تهدید می‌کند ؛هیراث یکی از آن دژ‌های محکم و استواری است که می‌تواند هویت فرهنگی کودکان و نوجوانان ما را حفظ کند تا در آینده بتوانند مشعل هویت خود را روشن نگه دارند . میراث فرهنگی در واقع رابطه متبادل بین انسان و محیطش است و عناصر غیرمادی آن در طول زمان و مکان به اشکال گوناگون تغییر پیدا می‌کند که نمی‌توان آن را در یک زمان مشخص محدود ساخت همانگونه که در میراث مادی نیز نسل

های جدید اشکال و رنگ‌ها و ویژگی‌های جدید این میراث را دریافت می‌کنند. میراث فرهنگی ناملموس که از اهمیت زیادی در هویت بخشی به افراد یک جامعه برخوردار است و در طول دوران‌ها نسل به نسل و سینه به سینه منتقل شده است دارای ریشه‌های عمیق تاریخیست که نمی‌توان ریشه‌های تاریخی عناصر آن را واکاوی کرد چرا که به‌طور مستمر در حال انتقال به نسل‌ها است. تغییر مستمر و مداوم یکی از خصوصیات آن است. سازمان جهانی یونسکو نیز با اعتراف به اهمیت موضوع میراث فرهنگی ناملموس با کنوانسیون پاسداری از این میراث در سال ۲۰۰۳ حمایت خود را از میراث فرهنگی غیر مادی بشر اعلام نموده است تا این نوع میراث را از خطر نابودی نجات دهد. امروز نوروز دریا به عنوان یک میراث معنوی برای کودکان و نوجوانان جامعه محلی و در نظر کودکان شرکت‌کننده در این مراسم فقط یک مراسم سالانه ایی نیست که هر ساله در زمان و مکان خاصی برگزار می‌شود و حتی فقط مراسمی مناسبتی و یا گردشگری که بتوان از آن کسب درآمد نمود بلکه روح هویت فرهنگی آن هاست که خود در محور این مراسم قرار دارند در واقع آن‌ها در این روز وارد یک فعالیت فرهنگی می‌شوند که باعث می‌شود قابلیت‌ها توانایی‌ها و علایق آن‌ها در این فعالیت فرهنگی بروز یابد که این خود سبب می‌شود رفتار کودکان در جهت‌های مثبت اجتماعی قرار گیرد و از آن جا که فرهنگ کودکان اکتسابی است این مشارکت اجتماعی و فرهنگی بیشترین فایده و سود را به کودکان می‌رساند و از طرفی خیال‌پردازی‌های ابتکاری را نیز در این کودکان رشد می‌دهد. ارتباط

ضرورت انتقال مفاهیم ومیراث گذشته به کودکان

کودکان حافظان آیین کهن نوروز دریا

دادن کودکان با میراث فرهنگی تالاشی صحیح و معقولی است که خانواده‌ها و محیط اجتماعی نقش بسیار پررنگی در آن دارند در آیین نوروز دریا کودک از روزهای قبل از شروع سال جدید دریایی شور و اشتیاق و صحبت کردن از نوروز را در میان اعضای خانواده و در بین دوستان مشاهده و آن را کاملاً لمس می‌کند؛ روز قبل از شروع سال نو دریای بارنگین کردن حیوانات موجود در منزل، درب منزل، نخل‌ها و سینه‌های خود با نوعی خاک سرخ(گلک) به استقبال نوروز می‌رود در اولین روز سال نو نیز پس از آماده شدن برای رفتن به سوی ساحل و دریا و قبل از آب تنی و شنا کردن انداختن پیاز یا خارک یا جو در دریا نیز توسط کودکان انجام می‌گیرد. کودکان به عنوان نسل آینده حامیان این آیین کهن هستند در واقع در این آیین کهن کودکان در یک زمان فعالیت فرهنگی تفریحی و یادگیری را انجام می‌دهند و این فرصت را می‌یابند خیال‌پردازی‌های کودکانه انجام دهند، مهارت‌های ابتکاری خود را در حفاظت از میراث فرهنگی خود بهبود بخشند و درباره اموری که متعلق به آن‌ها و سرزمین‌شان است بیاندیشند، ارزش و اهمیت این آیین را بهتر و بیشتر درک کنند و فرصت مقایسه بین شهر و دیار خود را با دیگر اماکنی که این آیین در آن برگزار نمی‌شود دریابند. کودکان و نسل جدید بیشترین تعلق خاطر را به این آیین دارند و آن‌ها که دارای قدرت تخیل بالایی هم هستند این میراث معنوی را در طسول زندگی خود همراه خود می‌بیند این آیین یکی از گنج‌های فرهنگی گذشتگان هستند و در این عملیات انتقال مفاهیم و میراث گذشته به کودکان است که رشد اجتماعی آن‌ها شکل می‌گیرد مهارت‌های برقراری ارتباط با دیگران را یاد می‌گیرند می‌توانند احساس و نظر دیگران را دربارۀ این آیین دریافت کنند و برعکس احساس و نظر خود را نیز به آن‌ها منتقل کنند توان همکاری و همدلی با دیگران و ارتباط با محیط از جمله درک قوانین اجتماعی و پذیرش ارزش‌های جامعه و پذیرفتن سنت‌های اجتماعی و فرهنگی و مهمتر از همه ارتباط صحیح با طبیعت را درک می‌نمایند و اهمیت حفظ و گسترش زندگی انواع موجودات زنده اطراف خود را در می‌یابند چه آن که در این روز خوردن انواع آبی‌زبان ممنوع است تا از این طریق به‌طور نمادین دریا فرصتی برای

بازیابی خود به دست آورد. حضور فعالانه کودکان در این آیین کهن نشان از زنده بودن روح این میراث گذشتگان در جامعه محلی برقرار کننده این مراسم است و این نکته را به ما یادآور می‌شود که این آیین پیشینیان در ذات آن‌ها در هم تنیده شده است و جدایی بین آن دو نیست در نوروز دریا حضور کودکان بیش از هر گروه دیگر چشم‌نواز است آنها بدون قید و بندهای معمول فارغ از هر محدودیتی در کنار یکدیگر و در کنار سایرین در این مراسم حضور دارند آن‌ها در دریا و در صیقل دادن جسم و جان حضوری به مراتب بیش از دیگران و به مدت طولانی تری دارند در مراسم شوشی که در دل این آیین کهن است حضور دارند در رقص و پایکوبی‌ها در خیرات کردن‌ها در نو نوار شدن‌ها و حتی در ورزش‌ها و بازی‌های اضافه شده به این آیین همچون مسابقات شنا، دو ساحلی و قایق سواری نیز حضور فعالانه آن‌ها را نه فقط به عنوان تماشاگر بلکه به عنوان شرکت‌کننده قابل مشاهده است. جنوب و به‌طور مشخص قشم محل تلاقی فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف بوده است و به‌طور طبیعی آیین‌ها و میراث گذشتگانمان نیز آمیزه ایی از همین فرهنگ‌ها و تمدن‌هاست آیین‌هایی که آب را مظهر پاکی و روشنایی می‌داند روح لطیف کودکان را صیقل می‌دهد موسیقی را به عنوان یکی از عناصر بالایش روح و روان و حتی بسه عنوان یک درمان در خود دارد به محیط زیست و به زایش جانداران دریایی توجه می‌کند صدفه دادن و دستگیری از نیازمندان، برابری همگانی، توجه به جسم و سلامتی روان، گسترش ارتباطات اجتماعی با سایر اقوام و فرستادن پیام صلح و دوستی به آن‌ها، گفتمان فرهنگی و دهها ارزش والای دیگر همه در آیین نوروز دریا به وضوح قابل مشاهده است. گرافه نیست اگر بگوییم کودکان ناجیان این آیین کهن و حافظان آن در طول تاریخ بوده‌اند اگر شور و اشتیاق کودکانه برای نوروز دریا نبود چه بسا این آیین هم به مانند خیلی از انواع میراث ما به سوی نابودی می‌رفت اما در سال‌های اخیر این کودکان بودند که مشتاقانه منتظر فرارسیدن نوروز دریا بودند و این شور و اشتیاق آن‌ها بزرگسالان و مسئولان را به همراهی با آنان برای برگزاری هر چه باشکوه‌تر این مراسم در برخی نقاط جنوب و از جمله جزیره قشم و روستای سلخ ترغیب و تشویق نموده است تا شاهد برگزاری این آیین به شکل کنونی و جستن از خطر نابودی آن باشیم .

بخش اول

جنگل‌های مانگرو زیستگاه‌های موجودات در نواحی ساحلی

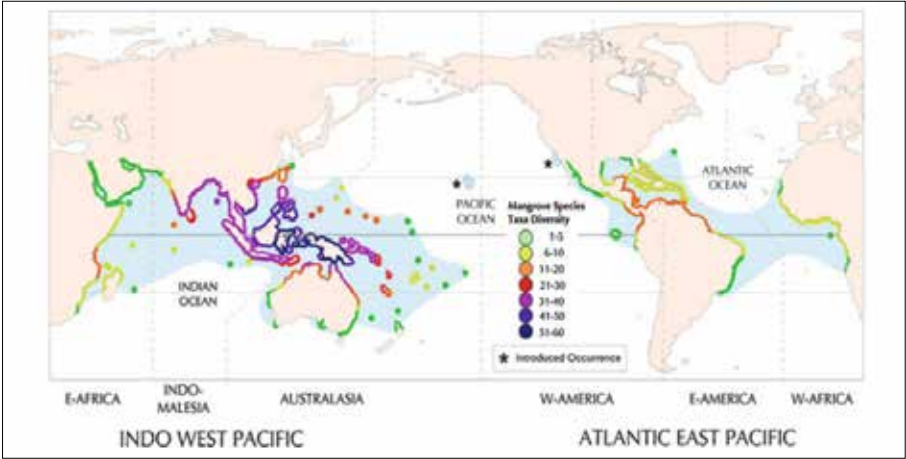
برگ‌های گوشتی، کوتین ضخیم، برگ‌ها، و فرورفتن روزنه‌ها در اپیدرم، در مقابل عوامل دما و تبخیر-سازگاری یافته‌اند (صفیاری، ۱۳۸۱). مانگروها دارای ویژگی‌های تخصصی مانند ریشه‌های تنفسی بیرون از خاک، ساختارهای ساقه‌ای پشتیبان، برگ‌های ترشح‌کننده نمک، پتانسیل آبی پایین و غلظت بالای نمک درون یاخته‌ای به منظور حفظ روابط آبی مناسب و پروپاگول‌های زنده زایی هستند که به وسیله آب پراکنده می‌شوند.

منشا، پراکنش و تکامل مانگروها

مانگروها، از حدود ۵۰ میلیون سال پیش و شاید پیش از آن در زمین حضور داشته‌اند (Duke، ۱۹۹۵). برای نمونه، منشا سرده Avicennia به زمان بازشدن اقیانوس اطلس یعنی تقریباً ۱۰۰ میلیون سال پیش برمی‌گردد. گونه‌های سرده‌هایی مانند ریزوفورا و اوپسنیا از ۵۰ تا ۵۵ میلیون سال پیش به‌طور گسترده پراکنده شده‌اند (در آن زمان دریای تتیس، که یک دریای استوایی کم‌عمق و پر از مرجان‌ها و جزایر بوده، به سرعت در حال بسته شدن بود). در آن دوران قطعات بزرگ قاره ای در دنیا در حال حرکت بوده‌اند. به نظر می‌رسد فرایند جایجایی قاره‌ها نقش اساسی در تعیین تنوع و نوع مانگروهای امروزی و پراکنش جهانی آنها داشته است. مانگروها از یک منشا یکسان تکامل نیافته‌اند. اما این گیاهان سازگاری‌های مشابهی را نشان می‌دهند.

پراکنش آن‌ها، بوسیله بدنه‌های بزرگ آبی و خشکی محدود شده است. چهار مانع اصلی در اطراف جهان که پراکنش زیستمدان نواحی ساحلی را محدود می‌کنند شامل: قاره‌های آفریقا و اوراسیا، قاره‌های آمریکای شمالی و جنوبی، اقیانوس‌های اطلس شمالی و جنوبی و اقیانوس آرام شرقی می‌باشد. تأثیر نسبی هر کدام از این مواع، بسته به تاریخ زمین‌شناسی، توانایی پراکنش استقرار، و زمانبندی نمو تکاملی گونه‌های مرتبط متفاوت است. دو مانع که به نظر می‌رسد طی دوره زمانی زمین‌شناختی اخیر موثر بوده است قاره‌های آفریقا و اوراسیا و نیز اقیانوس آرام بوده است. براین اساس گونه‌های مانگرویی، همراه با دیگر ساکنان ساحلی نواحی گرمسیری به دو نیمکره جهانی به نام اطلسی –آرام شرقی [AEP] و هندو –آرام غربی [IWP] تقسیم شده‌اند. مساحت این دو ناحیه کم و بیش مساوی است و مانگروها به‌طور یکسانی از مانگروها را پوششش می‌دهند. علاوه بر این هر یک مراکز پراکنش دارند و دارای سرده‌های مانگرویی مشترک هستند. گونه‌ها و سرده‌های کمتری دارد. متنوع‌ترین فلور مانگرویی در IWP قرار دارد و این فلور بین دو مانع قرار دارد. بر اساس وجود گونه‌ها، هر کدام از این نواحی، به سه زیر منطقه تقسیم می‌شوند که در شکل ۳–۱ مشخص شده است.

شکل ۲–۱: نقشه پراکنش مانگروهای جهان که در آن تنوع گونه ای در نقاط مختلف جهان و نیز تقسیم بندی منطقه ای نشان داده شده است.

گروه دانش دریا –پژوهشگاه اقیانوس شناسی – اصطلاح مانگرو Mangrove به گیاهان منفرد رویشگاه

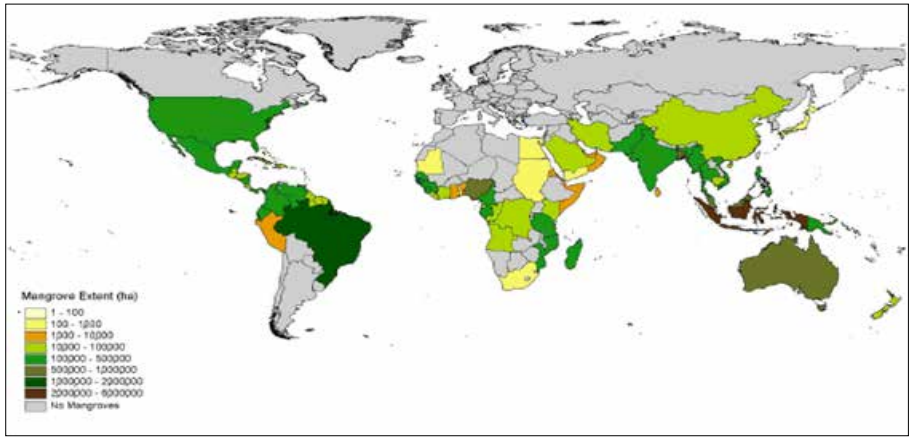
مانگرویی اطلاق می‌شود در حالیکه جنگل مانگرو، مرداب مانگرو یا جنگل جزر و مدی یا مانگال معرف تمام اجتماعی است که به وسیله این گیاهان شکل گرفته‌اند. مانگروها گیاهان گلدار خشکی زی هستند که به علت عدم توانایی در رقابت با سایر گونه‌های گیاهان در خشکی به ساحل دریا روی آورده‌اند؛ و با تحمل شرایط زیستی دشوار حد فاصل دریا و خشکی، بالامنابع در این منطقه چیرگی یافته‌اند، به طوری که در گستره تحت اشغال مانگرو

ها کمتر گیاهی قادر به رقابت با آن‌ها است (دانه کار، ۱۳۷۴).

گیاهان موجود در این بوم سازگان‌ها مجموعه ای از گیاهان هالوفیت و مقاوم به نمک دریا می‌باشند که از دختان و درختچه‌های مختلف، نخل‌ها، آبی فیت‌ها، بوته‌ها، علف‌ها، و سرخس‌های زمینی تشکیل شده‌اند (مجنونیان و میراب زاده، ۱۳۸۱).

جنگل‌های مانگرو زیستگاه‌های موجود در نواحی ساحلی در کمربند مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری محسوب می‌شوند (شکل ۱–۱). این جنگل‌ها نه به خشکی تعلق دارند و نه به دریا، بلکه بوم سازگان‌هایی هستند با شرایط اکوتونی؛ که در گذرگاه آب و خشکی سازگاری پیدا کرده‌اند. این گیاهان هالوفیت‌های اختیاری هستند و معمولاً در آب و خاک شور بهتر رشد می‌کنند.

شکل ۱–۱ نقشه جهانی از مساحت جنگل‌های مانگرو در کشورهای مختلف دنیا

اجتماعات گیاهی مانگرو در محیط‌هایی به رشد و ادامه زندگی می‌پردازند که شوری آن بالااست، جزر و مدهای مکرر محیط را فرامی‌گیرد، گاه طوفان‌های شدید رخ می‌دهد، متوسط دمای سالانه بالا است و شرایط بی‌هوای در بستر رویشگاه وجود دارد در چنین شرایطی اغلب گونه گیاهی خاص رویشگاه‌های خشک توانایی سازگاری ندارند. مانگروها مشتمل بر انواع گونه‌های درختی و درختچه ای اصلی و شمار زیادی از گیاهان چوبی و غیر چوبی همراه، بوم، سازگان‌های پایدار در سواحل به وجود آورده‌اند. فرایندهای فیزیولوژیکی که به مانگروها اجازه می‌دهد در محیطی دانما در حال تغییر به حیات خود ادامه دهند، در میان گیاهان منحصر به فرد است. مانگروها باید با اثرات خشک‌کنندگی خورشید و باد، عدم تعادل اسمزی ناشی از شوری بالای آب دریا، کمبود اکسیژن و خاک اشباع از آب مقابله می‌کنند همچنن باید قادر به تحمل اثر جزر و مد، امواج شدید و نوسانات روزانه و فصلی درجه حرارت باشند. در پاسخ به چنین محیطی، مانگروها سازگار‌های ویژه ای را برای استقرار، رشد و تولید مثل کسب کرده‌اند. زنده زایی و شبه زنده زایی، تولید ریشه‌های تنفسی و سازوکارهای شوری زدایی آب دریا به این اجتماعات گیاهی قدرت سازگاری در رویشگاه‌های غرق‌آب با آب شور داده است (دانه کار، ۱۳۸۰). همچنین با دارا بودن